

Tisztító- és mosószerek – Čistiace a pracie prostriedky

Közös elnevezésük a **detergensek**. A **szappanok** a hosszú szénatomláncú karbonsavak nátrium- vagy káliumsói. Hátrányai: zsírtalanítja a bőrt,

égeti a szemet,

filcesíti a gyapjút,

kemény vízben nem hat.

A felületi feszültséget csökkentő anyagok a **tenzidek**. 2 részből állnak:

1. **hidrofil** – negatív töltésű anion, segíti az oldódást, vonzza a vizet
2. **hidrofób** – szénhidrogén rész, oldja a zsírokat, taszítja a vizet, a szennyeződéshez kapcsolódik.

A mozgás és a magas hőmérséklet segítik a mosást.

A **szaponátok** keverékek: tenzid + vízlágyító + fehérítő anyag + színélnkítő + enzim. Ezek a felületaktív anyagok szennyezik a természetet, áztatásra is használják őket. Régi vízlágyítók a foszfátok, jelenlegi a szóda = nátrium-karbonát.

Drogok – Drogy

A **kábítószer**ek kedvezőtlenül befolyásolják a szervezet funkcióit, először **pszichikai** = lelki, aztán **fizikai** = testi változásokat okoznak. Mivel kihatnak a központi idegrendszerre, könnyen létrejön használatuk által a **toxikománia** = drogfüggőség. Felosztásuk:

- I. **eredet** szerint: **a, természetes** – növényiek, alkaloidok
b, szintetikus – mesterségesek, benzodiazepin.
- II. **törvénykezés** alapján: **A) legális** – nikotin, alkohol, koffein, gyógyszerek
B) illegális – metadon, amfetamin.
- III. **hatásuk** alapján: **1. kannabinoidok** – marihuána, hasis
2. pszichostimulánsok – kokain, pervitin = metanfetamin
3. hallucinogének – LSD, extasy
4. ópiumszármazékok – morfium, heroin
5. nyugtatók – barbiturátok
6. illóanyagok – dinitrogén-oxid, benzin, toluol, aceton.